

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ülkemizde basın üzerinde son yıllarda ciddi bir baskı olduğu bilinmekte, gazetecilere yönelik gözaltı ve tutuklamalar yapılmakta, bazı medya kuruluşlarına sansür ve cezalar uygulandığı sıklıkla görülmektedir. Anayasamızın 28. maddesinin 1. fıkrasında "Basın hürdür, sansür edilemez." denilerek anayasa güvencesi altına alınmış olmasına rağmen basın ve ifade özgürlüğüne yönelik ciddi hak ihlalleri söz konusu olmaktadır. Anayasamızda açıkça belirtilmiş ve güvence altına alınmış olmasına rağmen basın ve ifade özgürlüğüne karşı son yıllarda gerçekleşen hak ihlallerinin araştırılması, medya çalışanlarına ve medya kuruluşlarına yönelik yapılan haksız ve hukuk dışı gözaltı, tutuklama, sansür, ceza gibi uygulamaların tespit edilmesi, hukuksuz uygulamalara neden olan sorumluların belirlenmesi, basın ve ifade özgürlüğünün anayasamıza ve hukuk kurallarına uygun şekilde güvence altına alacak gerekli yasal düzenlemelerin yapılması amacıyla, Anayasa'nın 98, İçtüzüğün 104 ve 105. maddeleri uyarınca meclis araştırması açılmasını arz ederiz. *3. / 10/* 2023

Ersin BEYAZ İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

Her yıl çeşitli uluslararası kuruluşların hazırladığı raporlardan da anlaşılacağı üzere, ülkemizde hak ve özgürlükler alanında büyük bir gerileme yaşanmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na ve kanunlarına aykırılık teşkil eden çok sayıda temel hak ihlali söz konusu olmaktadır. AK Parti iktidarının temel hak ve özgürlüklere yönelik yıllardır sürdürdüğü baskıcı ve yasakçı politikalar nedeniyle ifade özgürlüğü kısıtlanmakta, birçok vatandaşımız haksız şekilde cezalandırılmaktadır. Özellikle basın ve ifade özgürlüğüne karşı iktidar tarafından zaman zaman gazeteciler hedef gösterilmekte, tehdit edilmekte ve haksız şekilde suçlanarak tutuklanmaktadır.

Hükümetin iktidara geldiği 2002 yılında Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi sıralamasında 99'uncu sırada bulunan Türkiye, 2023 yılında 180 ülke arasında 165. sıraya gerilemiş durumdadır. Her yıl düzenli olarak yayınlanan endekse göre ülkemiz bu alanda, Vietnam, Çin ve Kuzey Kore gibi ülkelere benzer bir tablo içinde bulunmaktadır. 2016 ve 2017 yıllarında dünyada en fazla gazetecinin hapsedildiği ülke olan Türkiye'de halen 21 gazeteci cezaevlerinde tutuklu olarak bulunmaktadır. 2002 yılından 2022 yılı sonuna kadar ülkemizde 848 gazetecinin tutuklandığı bilinmektedir. Açılan birçok dava ve verilen cezalarda anayasal bir hak olan basın özgürlüğünün hiçe sayıldığı görülmektedir. Yargının, gazetecileri ve medya kuruluşlarını sindirmek için kötüye kullanıldığı iddiaları da devamlı olarak kamuoyunu meşgul etmektedir. Ayrıca iktidarı ve politikalarını eleştirdiği gerekçesiyle Radyo Televizyon Üst Kurulu tarafından birçok medya kuruluşuna milyonlarca liralık ceza yağmakta ve yayınları durdurulmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasa'sının 28. maddesinin 1. fıkrasında "Basın hürdür, sansür edilemez." denilerek anayasa güvencesine altına alınan basın ve ifade özgürlüğü konusunda yaşanan hukuksuz uygulamalar temel hak ve hürriyetlerin ihlali anlamına gelmekte ve en başta anayasamıza aykırılık teşkil etmektedir. Milletimizin doğru ve tarafsız bilgiye ulaşması, gerçekleri öğrenmesi kamu yararı taşıyan bir gereksinimdir. Böylesi bir görevi yerine getirmeye çalışan bir meslek grubuna yönelik sansür, tehdit, ceza gibi uygulamalar hukuk dışıdır ve anayasamıza göre suç kapsamındadır.

Anayasamızın sağladığı temel hak ve hürriyetler bağlamında güvence altına alınmış olan basın ve ifade özgürlüğüne karşı son yıllarda gerçekleşen hak ihlallerinin araştırılması, medya çalışanlarına ve medya kuruluşlarına yönelik hukuk dışı gözaltı, tutuklama, sansür, ceza gibi uygulamaların tespit edilmesi, hukuksuz uygulamalara neden olan sorumluların belirlenmesi, basın ve ifade özgürlüğünün anayasamıza ve hukuk kurallarına uygun şekilde güvence altına alacak gerekli yasal düzenlemelerin yapılması amacıyla, Anayasa'nın 98, İçtüzüğün 104 ve 105. maddeleri uyarınca meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

isim - soyisim BÖLGE İMZA 12mn Unit Oslale Afyakarahiser Halian Sevet Olgan Selcan Tasai Hams, Egg Telindop Burharetth Locamaz Mersh YOUR -- AYDIN Toben. Stonbul M. Selem Ensowofth Unal Karaman Kenya Busa 7. Selful Türkeplu Istonbur Ld. Frsgen Youl Yuksel Arelan Ankara Hüsner Kirkpinar 12mm Omer Karakas Aydu Adran Eefih Carlin HRfey Adna Beker Ankora Salarya amost Drabager Riduan Uz Saralhales Alimet o'Edensir Istorbul Durson Atas Kayseri A. Sibel Yank Emeraplu Istorbul